

ACTIES

- naast budget voor algemene kennisontwikkeling apart budget voor eerste research hiervoor op

ACTIES

- stimuleer seed capital via matching of fiscale maatregelen (venture capital te risicomijdend)
- MKB essentieel voor eerste stap kennis naar bedrijvigheid (MKB projecten)

- selecteren
- bevorder ook concurrentie tussen besparing en alternatieve opwekking)
- verplichtingen hiervoor beste instrument (emissieplafonds) te marktvoordelen te aanvullen

Effectiever stimuleren duurzame energiehuishouding

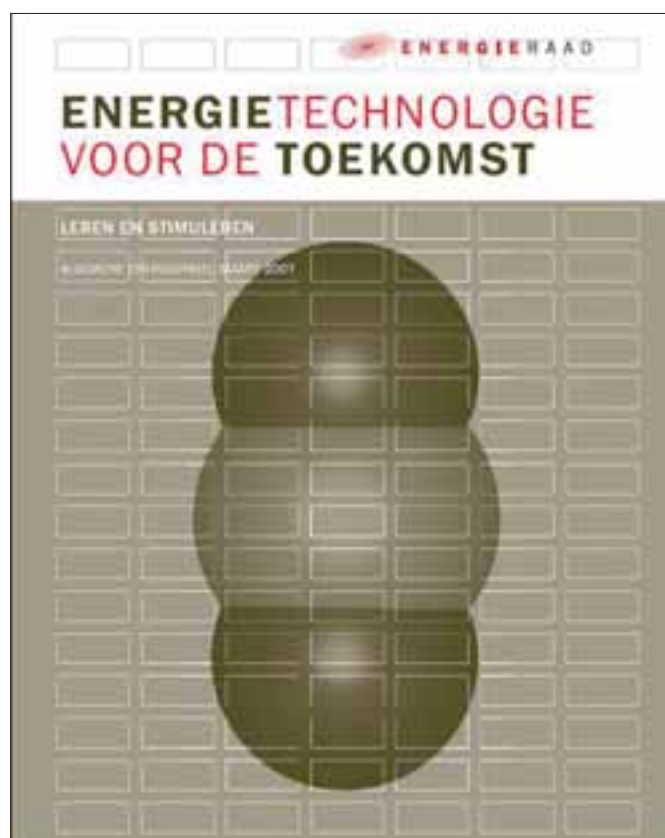
De Energieraad heeft eind vorige maand een advies uitgebracht waarin zij beargumenteert dat het stimuleren door de overheid van een meer duurzame energiehuishouding veel effectiever kan: 'Energietechnologie voor de toekomst; Leren en stimuleren'.

Wie herinnert zich niet het afschaffen van de EPR (Energie Premie Regeling), eind 2003, en de instortende markt voor fotovoltaïsche zonne-energie daarna. Sinds het succesjaar 2003 is er nauwelijks meer een systeem neergezet. Weet u nog dat eind vorig jaar de MEP (Milieukwaliteit Elektriciteitsproductie) werd afgeschaft, want "onze Kyoto doelen worden met de huidige plannen en gerealiseerde hoeveelheid duurzame energie installaties gehaald". En, de Energie Investerings Aftrek (EIA) was ook even gesloten, maar per 1 januari van dit jaar is die regeling weer open.

Dit teveel veranderende subsidiebeleid was het bedrijfsleven en milieubeweging een doorn in het oog, omdat het investeerders afschrok en een niet-effectieve inzet van subsidie-euro's met zich meebracht. De toenmalige minister van Economische Zaken Brinkhorst vroeg daarom eind vorig jaar de Energieraad om advies. Dat advies is er nu, aangeboden aan de ministers Van der Hoeven (EZ) en Cramer (VROM), en de boodschap is duidelijk: de overheid voerde een zigzagbeleid ten aanzien van energiesubsidies door het ontbreken van overleg en goed beleid.

In het advies, getiteld 'Energietechnologie voor de toekomst; Leren en stimuleren' stelt de Energieraad dat een langjarige CO₂-reductie het meest geëigend is als hoofddoelstelling van een stabiel en langjarig stimuleringsbeleid, immers nieuwe technieken doen er al gauw twintig jaar of langer over om een wezenlijke bijdrage te leveren. Het CO₂ molecuul prijkt daarom op de cover van dit advies. Vooral de stabiliteit en de lange duur van beleid is noodzakelijk om de markt te beïnvloeden. Ook de Taskforce Energietransitie spreekt over een plan dat gedurende meerdere kabinetsperiodes leidend moet zijn.

Deze CO₂-reductie doelstelling wordt breed gedragen, en andere doelstellingen op het gebied van duurzame energie en besparing zouden hieraan ondergeschikt moeten zijn, zo stelt de Energieraad. De kosten van het beleid mogen niet te hoog

oplopen anders bestaat de kans maatschappelijk draagvlak te verliezen. Kostenreductie bij de ontwikkeling van energietechnologie is daarom zeer belangrijk, en het huidige "riding down the learning curve" moet minstens doorgang blijven vinden, liefst nog sneller.

Met reductie van CO₂ als langjarige centrale doelstelling is ODE het deels mee eens. Er is meer dan CO₂ om voor te vechten. De Trias Energetica volgend moet allereerst ingezet worden op energie besparing. Op de tweede plaats komt de inzet van duurzame bronnen (zon, wind, water), en pas daarna een inzet van 'schoon fossiel'. Waarom ontwikkelen van technologie als CO₂ afvang en opslag als dat over 50 jaar niet meer nodig is? Kun je dat ontwikkelingsgeld niet beter aan zon en wind besteden?

Van links naar rechts: Vogtländer (voorzitter Energieraad), minister Van der Hoeven (EZ), minister Cramer (VROM), Wiechers (commissievoorzitter)

Voor het terugdringen van CO₂-emissies zal bij voorkeur gebruik moeten worden gemaakt van verplichtingen, aangevuld met subsidies. De raad meent namelijk dat verplichtingen een betere stimulans opleveren dan subsidies. De markt moet het dan zelf doen, en zoekt daarbij de beste (lees goedkoopste) oplossingen. Verplichtingen kunnen de vorm aannemen van normen en standaarden (bijvoorbeeld minimum efficiency voor apparaten, installaties, auto's). Ook kunnen verplichtingen voortvloeien uit emissieplafonds, of bijvoorbeeld een percentage duurzame energie, zoals het kabinet en de Europese Commissie onlangs hebben geformuleerd: "20% duurzaam in 2020" geldt voor Europa al als ambitieus, maar met "30% duurzaam in 2020" in Nederland doet het nieuwe kabinet er nog een flinke schep bovenop. Voor de zomer moet duidelijk worden hoe de B.V. Nederland die doelstelling zou kunnen halen.

De verplichtingen die resulteren uit "30% duurzaam in 2020" hebben tot gevolg dat steeds duurdere technologieën nodig zijn. Dit kan leiden tot een forse extra kostenpost voor de consument. Daarom vindt de Energieraad het beter om naast een verplichting de duurste technologieën te stimuleren met subsidies, zodat de totale kosten beheersbaar blijven. En "let daarbij op het beleid in andere EU-landen", natuurlijk. Met het succes van de terugleververgoeding in Duitsland als voorbeeld, dat in

andere EU-landen al gevolgd is of wordt, ligt het voor ODE voor de hand dat dit ook in Nederland toegepast gaat worden.

De Nederlandse bijdrage aan de mondiale technologieontwikkeling zal zich met name moeten concentreren op technologieën waar Nederland een vooraanstaande positie kan innemen. Deze positie zal zich moeten kunnen vertalen in kansen voor Nederlandse bedrijvigheid. Dit sluit overigens sterk aan bij de documenten die ten grondslag liggen aan de Energie Onderzoek Stimulering (EOS) regeling met betrekking tot im- en export van bepaalde kennis. Maar de kansen voor Nederlandse bedrijven op de mondiale energietechnologie markt moet zij in niches zoeken. Dat vereist een zeer selectief stimuleringsprogramma.

Zoals wel vaker wordt gehoord spreekt ook de Energieraad over de kloof tussen kennisontwikkeling en bedrijvigheid. Om het dichten van die kloof gericht te stimuleren adviseert zij durfkapitaal aan te trekken met name voor het midden- en kleinbedrijf, dat een rol als spil hierin kan en moet vervullen.

We hopen dat het nieuwe kabinet zich dit advies ter harte neemt, en dat we in Nederland inderdaad "30% duurzaam in 2020" kunnen realiseren. Wat ons betreft zonder kernenergie, dat is heel goed mogelijk, zo liet Greenpeace eind vorig jaar nogmaals zien. We wensen het kabinet Balkenende IV veel duurzaamheid en sterkte toe, we volgen de stappen kritisch!

*Wilfried van Sark
ODE*